

Lesnická fytopatologie a rostlinolékařství

prezentace
pro praktická cvičení

Ing. Dagmar Palovčíková
Ing. Miloň Dvořák PhD.
Ing. Petr Sedlák

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inonotus
rezavec, ryšavec

- hostitelé pouze listnáče
- podle hostitele a ekologie určíme druh
- většinou jednoleté plodnice, ale mohou vytrvávat i více let
- bílé tlení

Inonotus obliquus – rezavec šikmý

Inonotus nidus-pici – rezavec datlí

Inonotus cuticularis - rezavec pokožkový

Inonotus dryophilus - rezavec kmenový

Inonotus dryadeus - rezavec kořenový

Inonotus hispidus - rezavec štětinatý

Inonotus radiatus - rezavec lesknavý

Inonotus Andersonii - rezavec Andersonův

Inonotus nodulosus - rezavec uzlinatý

Inonotus obliquus rezavec šikmý

- nejčastěji *Fagus*, *Betula* i ostatní listnáče
- infekce přes pahýly odlomených větví, mrazové trhliny, mechanické poranění kmene
- **imperfektní plodnice** – kulovité, černé, rozpraskaný povrch, víceleté,
- na povrchu – chlamydospory – výtrusy, bezbarvé, šedo zelené, šíří se jimi po celý rok
- nápadné závaly dřeva

Inonotus obliquus

- **perfektní plodnice** – VIII.- IX., jedenkrát během životního cyklu, až když je vyhnílý celý kmen a dřevina odumírá
- odtržení běle a kůry, dlouhá „trhlina“, plodnice na třetině až polovině šířky kmene, okrověhnědá, rezavohnědá
- v okolí plodnic - vzpěrné okraje
- po vytvoření plodnice sporulace – žlutozelený výtrusný prach
- odumírá plodnice i dřevina

Inonotus obliquus

Hniloba:

- ve střední vyztřalé části kmene, šíří se nahoru i dolů
- 1. dřevo bílé, pevné, ohraničení černohnědou zónou (0,2 – 0,8 cm)
- 2. trhlinky s bílým podhoubím
- 3. slámově žluté, měkké, lístkovitý rozpad, podél letokruhů
- mimo hnilobu nepravé červenohnědé jádro

Inonotus nidus-pici rezavec datlí

- *Quercus cerris*, *Fagus*, *Acer*, *Fraxinus* polyfágní parazit

Inonotus nidus-pici

- infekce výlučně přes pahýly odlomených větví, ojediněle mrazové trhliny

Inonotus nidus-pici

- **imperfektní plodnice** – zač.VII. – pol. VIII., kolem pahýlů větví, žluté podušky, po ukončení růstu – zlatožluté, (vodní kapky na povrchu - gutace)
- IX. – X. – staré plodnice uhlově rozpraskané na povrchu chlamydospóry
- okolo plodnice myceliový povlak, opad plodnic s kusem vyhnílého dřeva
- postupně se vytváří otvor - dutina
- každým rokem nenarůstají nové plodnice, ale nacházíme různě staré plodnice současně na stromě

Inonotus nidus-pici

- **perfektní plodnice** –
pol. IV. - V. rourková,
nemá dužninu, v horní části
dutiny, v zimě opadává s
částí dřeva, zůstává uvnitř

Hniloba:

oddělena červenohnědou
zónou

1. okrově žlutá, dosti tvrdá
2. hnědémramorovitá
3. bílé, lístkovitý rozpad, po
celé délce kmene

Inonotus cuticularis

rezavec pokožkový

- *Quercus, Fagus, Acer, Ulmus*, listnáče...
- infekce v místě poranění nebo přes pahýly odlomených větví

Plodnice:

- jednoletá, VII.-VIII.
- bokem přirostlé, tenké, střechovitě nad sebou
- na povrchu rezavohnědé sety, suché plodnice - drsné chlupy na povrchu
- dužnina rezavohnědá
- suché plodnice rezavohnědé, drsné

Inonotus cuticularis

Hniloba:

- bíložlutá – nejdříve jádrové dřevo, potom běl, lámání kmene
- ohraničení málo výraznou černohnědou zónou
- někdy černé zóny na obvodu i uprostřed dřeva
- mimo hnilobu červenohnědé, nepravé jádro

Inonotus dryophilus rezavec kmenový

- přestárlé dubové porosty
- inf. přes pahýly odlomených větví, mechanické poranění kmene
- rozklad nejdříve v místě infekce, následně celá délka kmene, jádrové dřevo

Plodnice:

- jednoleté, VII., kulovité, oranžově žluté, později hnědnoucí
- polokruhovitě až kopytovité, širokou stranou přirostlé
- na průřezu rezavě hnědé, bílé žilky
- přetrvávají do dalšího roku
- nenarůstají každým rokem

Hniloba:

- bílé tlení - **pestrá hniloba** – podél. bílé pruhy hniloby a okrově hnědé zralé dřevo
- 1. světle hnědé
- 2. podél dřeňových paprsků bílé plošky značně vyhnílého dřeva
- 3. mléčně bílé, lehké

Inonotus dryadeus **rezavec kořenový**

Quercus, Castanea

- infekce přes kořeny, výjimečně báze kmene místem poranění

Plodnice:

- po několika letech parazitace
- jednoleté, zač.VI., při patě stromů
- zpočátku kulovitý tvar, rychle narůstají
- tlustý růstový val, pokrytý červenohnědými vodními kapkami
- barva plod. oranžově hnědá, tabákově hnědá,
- sporulace koncem léta
- od XI. odumřelé, ale vytrvají do dalšího roku
- vyrůstají po 1-2 leté přestávce

Hniloba:

- 1.světlehnědé
- 2.okrová
- 3. mléčně bílé, měkké
- bílá hniloba od kořenů, lámání stromů v kořenové části

Inonotus hispidus
rezavec štětinatý

Malus, Fraxinus, Ulmus, Juglans, Quercus, Platanus, Sorbus ...

Inonotus hispidus

- infekce přes pahýly odlomených větví, přes mrazové trhliny, mechanické poranění kmene

Plodnice:

- od konce V. - VII., jednoleté, ale vytrvávají do dalšího roku
- po 2-3 letech parazitace
- polokruhovitě, bokem přirostlé, žlutorezavé, více plodnic nad sebou
- měkce chlupaté
- ve stáří černé, povrch drsný, štětinatý

Hniloba:

- bílá, bíložlutá
- střední vyžralá část kmene

Inonotus radiatus
rezavec lesknavý

Alnus, i ostatní listnáče *Carpinus*, *Corylus*

Plodnice:

- jednoleté, polokruhovitě, bokem přirostlé
- ve velkém počtu, střechovitě nad sebou
- mladá rezavěžluté, vrásčité, staré rezavěhnědé
- stříbřitě lesklé póry

Inonotus Andersonii **rezavec Andersonův**

- Již. Morava, již.
Slovensko
- *Quercus cerris*
- inf. přes pahýly
odlomených větví,
méně často přes
mrazové trhliny

Plodnice:

- **imperfektní plodnice** – světle žlutěrezavé, po ukončení růstu rezavě hnědé
- poduškovitý tvar (do 1- 5 cm), nezvětšují se, vedle nich narůstají nové
- staré rozpraskané hnědočerné, černé
- **perfektní plodnice** – pouze 1krát za období parazitce
- nápadný zlatorezavý výtrusný prach
- narůstání rourek, okolo narůstají vzpěrné lišty nadzvedávají zdravou kůru a běl, po celé délce kmene

Hniloba:

- 1. okrově bílé, výrazná hniloba podél dřevných paprsků
- 2. okrově hnědé, žluté podhoubí
- 3. plátkovitý rozklad, smetanově bílé

Inonotus nodulosus rezavec uzlinatý

- *Fagus* - rostoucí dřeviny i mrtvé dřevo
- plodnice polorozlité, kloboučkaté, drobné
- bílá hniloba

